

STRATEGIA NAȚIONALĂ PRIVIND IMIGRAȚIA pentru perioada 2015-2018

„Migrația este un proces care trebuie gestionat și nu o problemă care trebuie rezolvată.”

CAPITOLUL I Considerații generale

1.Introducere

1.1.Contextul internațional

Pentru asigurarea unui spațiu de libertate, securitate și justiție în Europa, Uniunea Europeană și statele membre își definesc politicile pe termen scurt și mediu în contextul unor schimbări structurale, precum evoluția demografică pe termen lung, lipsa forței de muncă în anumite domenii, creșterea competiției pentru atragerea de lucrători înalt calificați sau pe fondul instabilității în imediata sa apropiere. Tot mai mulți cetățeni ai statelor terțe aleg să vină în Europa pentru a munci, pentru a studia, ca turiști, ca furnizori de servicii sau chiar în căutarea unei forme de protecție.

În același timp, Europa se confruntă cu schimbarea continuă a rutelor de migrație ilegală, ceea ce presupune acțiuni concrete în toate domeniile, de la gestionarea managementului integrat al frontierelor externe, până la stabilirea unui sistem european comun solid și de încredere privind azilul. Migrația și azilul nu pot fi gestionate independent de realitățile la nivel european fiind influențate în mod direct de dezvoltarea rețelelor de crimă organizată sau a celor de trafic de ființe umane, respectiv de demersurile de prevenire și combatere a terorismului și de nevoia de asigurare a protecției și promovării drepturilor fundamentale, inclusiv a celor privind datele cu caracter personal, în același timp cu garantarea securității interne a UE.

Este foarte importantă asigurarea unei mai mari coerențe între acțiunile UE și acțiunile statelor membre, dar, în mod cert, punctul de plecare pentru politicile naționale în domeniu îl reprezintă situația la nivelul fiecărui stat membru. Consiliul European a stabilit linii directoare în plan legislativ și operațional pentru următorii ani, în domeniul libertăților, securității și justiției. Acestea vor influența politicile în domeniul azilului și migrației, frontierelor, dar și al cooperării polițienești și judiciare.

Europa nu poate sta cu brațele încrucișate în timp ce se pierd vieți omenești. Eforturile de căutare și salvare vor fi intensificate, pentru a restabili nivelul intervențiilor care

aveau loc în cadrul fostei operațiuni italiene Mare Nostrum. În acest context, la nivel European vor fi continuate și intensificate operațiunile comune ale Frontex, Triton și Poseidon, care vor beneficia o capacitate crescută și își vor extinde aria geografică, astfel încât Agenția Europeană a Frontierelor Externe să își poată îndeplini rolul său dublu, de a coordona statele membre care fac obiectul unor presiuni și de a contribui la salvarea vieților migranților pe mare.

Sistemele de azil ale statelor membre se confruntă cu o presiune fără precedent care se poate intensifica. Pentru a face față situației din Mediterana, Uniunea Europeană și Statele membre au declanșat sistemul de reacție de urgență. Acest lucru include un sistem temporar de distribuire a persoanelor care au în mod clar nevoie de protecție internațională, pentru a asigura participarea echitabilă și echilibrată a tuturor statelor membre la acest efort comun.

Pe lângă transferul tuturor persoanelor care se găsesc deja pe teritoriul UE, Statele Membre și-au asumat participare la ajutorarea persoanelor strămutate care au în mod clar nevoie de protecție internațională. Aceasta este o responsabilitate comună a comunității internaționale, sarcina de a stabili când cineva nu poate rămâne în propria țară în condiții de siguranță revenindu-i Înaltului Comisar al Organizației Națiunilor Unite pentru Refugiați (ICNUR). Astfel de persoane vulnerabile nu pot fi lăsate în situația de a recurge la rețele infracționale de trafic de persoane care introduc ilegal migranți pe teritoriul European. Aceștia trebuie să aibă la dispoziție modalități sigure și legale de a ajunge în UE.

Pe fondul evenimentelor din Mediterană, la nivel european s-a impus luarea de urgență a unor măsuri în vederea salvării de vieți omenești. Aspectele legate de solidaritate și împărțirea responsabilităților cu privire la situația din Mediterana au fost abordate în Agenda Europeană privind Migrația (lansată în data de 13 mai 2015 și adoptată de Colegiul Comisarilor), iar Consiliul European din 25 – 26 iunie 2015 a convenit asupra unor măsuri interconectate de ajutorare a unui număr de 60.000 de persoane aflate în nevoie de protecție, după cum urmează:

- Relocarea intra - UE a unui număr de 40.000 de persoane care au în mod clar nevoie de protecție internațională, aflate pe teritoriul Republicii Italiene și Republicii Elene;
- Relocarea extra – UE a unui număr de 20.000 de persoane strămutate care au în mod clar nevoie de protecție internațională.

Potrivit celor două scheme de relocare propuse de Comisia Europeană prin pachetul de implementare al Agendei Europene privind Migrația, pentru România a fost prevăzut un total de 2.362 de persoane, din care 1.705 prin mecanismul de urgență - relocare internă (682 din Grecia, 1.023 din Italia), și 657 prin programul UE de relocare extra-UE.

În acest context, România își manifestă o atitudine solidară față de situația din Mediterană de participare la efortul comun al Statelor Membre pentru diminuarea

presiunii migrației ilegale.

Astfel, la nivel național în data de 02 iulie 2015 s-a aprobat de către Guvernul României Memorandumul cu privire la punerea în aplicare a Concluziilor Consiliului European din 25 – 26 iunie 2015 pe componenta migrație. Prin acest document s-a aprobat, preluarea de către România a cotei de 1.705 persoane în cadrul mecanismului de relocare internă și 80 de persoane în cadrul programului UE de relocare extra-UE, care au în mod clar nevoie de protecție internațională.

Europa trebuie să dezvolte strategii de maximizare a oportunităților de migrație legală, prin intermediul unor norme coerente și eficiente și pe baza unui dialog cu comunitatea de afaceri și cu partenerii sociali. De asemenea, UE ar trebui să susțină eforturile depuse de statele membre în direcția punerii în aplicare a unor politici de integrare activă care să promoveze coeziunea socială și dinamismul economic și care să prevină excluderea socială la care pot fi expuși imigranții. La nivelul UE a fost creat cadrul pentru politicile comune în materie de migrație externă și de azil, care permite inițierea unui dialog cuprinzător cu țările din vecinătatea sa și din lume și contribuie la inițiativele în curs în domeniul migrației și dezvoltării.

Mobilitatea reprezintă un concept mai larg decât migrația în general și include o categorie largă de persoane, incluzând aici cercetătorii, oamenii de afaceri sau cei care își vizitează familia.

Pe de altă parte, educația și pregătirea ocupă un rol important în procesul de integrare a migranților în societatea gazdă dar și pe piața muncii, de aceea o atenție deosebită ar trebui acordată politicilor în contextul migrației și mai ales al mobilității.

Pentru atragerea cetățenilor din state terțe care dețin competențe, abilități și calificări profesionale specifice este nevoie de implementarea unor politici mai flexibile de admitere.

O mobilitate crescută a forței de muncă provenită din rândul studenților din țările terțe influențează în mod direct piața muncii, dacă aceștia au posibilitatea de angajare după terminarea studiilor.

În ceea ce privește gestionarea migrației ilegale, la nivelul UE va fi acordată în continuare prioritate eforturilor de returnare voluntară și trebuie avute în vedere măsurile de returnare voluntară și de reintegrare cu asistența UE, care ar putea fi puse în aplicare în strânsă cooperare cu țările de origine, cu organizațiile internaționale și cu organizațiile neguvernamentale.

Politica de returnare trebuie să se bazeze pe standarde comune, care garantează o returnare credibilă și umană, cu respectarea drepturilor fundamentale și a demnității fiecărei persoane, concomitent cu reducerea cazurilor în care imigranții nu beneficiază de un statut legal clar și asigurarea unor proceduri corecte și eficiente.

Angajamentul UE față de protecția internațională necesită o politică europeană solidă în domeniul azilului, bazată pe solidaritate și răspundere. Transpunerea integrală și punerea în aplicare efectivă a Sistemului european comun de azil (SECA) reprezintă o prioritate. Aceasta ar trebui să aibă drept rezultat standarde comune înalte și o cooperare mai strânsă, care să creeze condiții uniforme pe baza cărora solicitanții de azil să beneficieze de aceleași garanții procedurale și de aceeași protecție în întreaga Uniune.

Legislația privind Sistemul european comun de azil urmărește să asigure un acces mai bun la azil persoanelor care au nevoie de protecție, o mai bună calitate a condițiilor de primire și decizii mai rapide și mai fiabile în materie de azil, ceea ce va permite statelor membre să răspundă provocărilor în materie de protecție internațională. Se urmărește tot mai mult garantarea unei legături între responsabilitate și solidaritate, pe bază de voluntariat, în materie de azil. Aceasta înseamnă, pe de o parte, că statele membre trebuie să respecte în totalitate normele acquis-ului UE și, pe de altă parte, că statele membre ar trebui să acorde sprijin acelor state membre care se confruntă cu presiuni ridicate temporare asupra sistemelor lor de azil.

Un mecanism de avertizare timpurie, de pregătire și de gestionare a crizelor este, în prezent, consacrat în Regulamentul (CE) nr. 343/2003 al Consiliului din 18 februarie 2003 de stabilire a criteriilor și mecanismelor de determinare a statului membru responsabil de examinarea unei cereri de azil prezentate într-unul dintre statele membre de către un resortisant al unei țări terțe (Regulamentul Dublin).

Nu trebuie uitată dimensiunea externă, măsurile luate pentru a asigura libertatea, securitatea și justiția în Europa fiind, de asemenea, influențate de evenimentele și evoluțiile din afara UE. Schimbările politice și instabilitatea, agravarea disparităților în ceea ce privește prosperitatea și schimbările climatice sunt factori care favorizează mobilitatea voluntară la o scară mai mare și strămutările forțate, care generează presiune asupra frontierelor externe. UE trebuie să stabilească un dialog mai eficace cu țările învecinate, atât din est, cât și din sud, precum și cu cele mai îndepărtate, în vederea abordării cauzelor profunde ale migrației ilegale și forțate.

UE își propune să consolideze parteneriatele cu țările terțe în domeniul migrației și mobilității, pentru a valorifica pe deplin potențialul cadrului și instrumentelor pe care le oferă Abordarea globală privind migrația¹. Pe lângă dialogurile privind liberalizarea regimului vizelor și facilitarea eliberării vizelor pe termen scurt care pot contribui la accelerarea creșterii economice în UE și la promovarea dezvoltării în țările terțe,

¹ aprobată de către Consiliul European din 15 și 16 decembrie 2005.

activitățile desfășurate individual, la nivelul fiecărui stat membru sub umbrela parteneriatelor pentru mobilitate pot juca un rol important în abordarea penuriei de forță de muncă și a lipsei personalului calificat în Europa și pentru a facilita mobilitatea legată de comerț.

Noul cadru financiar în domeniul migrației și azilului acoperă perioada 2015-2020 și reprezintă un instrument mult mai cuprinzător decât cele trei fonduri pe care le succede (Fondul de Returnare, Fondul de Integrare, respectiv Fondul pentru Refugiați), urmând să asigure managementul efectiv și integrat al fluxurilor migratorii la nivelul UE, odată cu respectarea principiului solidarității și împărțirii responsabilității.

O particularitate a noului instrument financiar o reprezintă posibilitatea susținerii acțiunilor privind dimensiunea externă, în special în ceea ce privește implementarea acordurilor de readmisie, parteneriate de mobilitate și programe de protecție regională. Acesta prevede și un mecanism de asistență în caz de urgență care să ofere o reacție imediată în cazul unei presiuni migratorii la nivelul statelor membre sau a țărilor terțe. Acesta va continua să întărească și să dezvolte Sistemul European Comun de Azil prin asigurarea unei aplicări uniforme și unitare a aquis-ului UE și a întăririi solidarității între statele membre încurajând, totodată, dezvoltarea unor strategii proactive în domeniul integrării, cu accent deosebit asupra nevoilor beneficiarilor de protecție internațională, precum și a grupurilor vulnerabile. Nu în ultimul rând, acesta va finanța implementarea și asigurarea unui management efectiv în materie de returnare, cu accent pe returnarea voluntară asistată.

1.2. Contextul național

Având în vedere poziționarea geografică a țării, România se află la confluența rutelor de migrație care au ca punct de pornire zona de sud a globului (țările de pe continentul african), dar și țările din Asia și Asia de Sud-Est. Totuși, fluxurile migratorii care afectează teritoriul României au ca punct de pornire zone diferite pentru imigrația legală și cea ilegală. Astfel, din analiza acestora, se poate concluziona că fluxurile de imigrație legală provin din state cu care țara noastră a dezvoltat și continuă să dezvolte relații de cooperare și care imigrează cu consecvență în România, indiferent de modificările aduse regimului de călătorie aplicabil.

În acest context se poate preciza că, începând din anul 2005, țări precum Republica Moldova, Republica Populară Chineză sau Republica Turcia au reprezentat ponderea cea mai mare a cetățenilor statelor terțe care au ales să-și stabilească reședința temporară sau permanentă pe teritoriul României.

Intensitatea fluxurilor de imigrație legală a fost influențată, de-a lungul timpului, de factori economici și sociali, atât din țara de origine, cât și din România. Astfel, în

perioada anilor '90, România reprezenta o piață atractivă și cetățenii statelor terțe se bucurau de anumite facilități în ceea ce privește intrarea, șederea sau derularea de activități comerciale, ceea ce a făcut ca în această perioadă să-și stabilească reședința un număr foarte mare de cetățeni ai statelor terțe, mai ales în scopul desfășurării de activități comerciale.

Un factor cu influență în ceea ce privește imigrația legală în România l-a constituit apariția și instaurarea crizei economice care a condus la scăderea în intensitate a fluxului de imigrație legală, mai ales în ceea ce privește imigrația economică - desfășurarea de activități comerciale sau angajare. În același mod sunt influențate și fluxurile de imigrare ilegală, acestea fiind, la rândul lor, afectate de situația economică și socială din țările de origine, de poziționarea geografică a României pe rutele de imigrație ilegală având ca destinație țările din vestul continentului european, precum și de schimbările apărute în ceea ce privește rutele de imigrare ca urmare a măsurilor luate de autoritățile statelor traversate de acestea.

O caracteristică a fenomenului imigrației ilegale pe teritoriul României o constituie bipolaritatea acestuia. Astfel, pe de o parte se poate vorbi de imigrația ilegală a cetățenilor statelor terțe care provin, în cea mai mare parte, din țările care reprezintă ponderea în ceea ce privește imigrația legală (Republica Moldova, Republica Turcia, Republica Populară Chineză). Această categorie este caracterizată de o oarecare continuitate și de modalități de imigrare ilegală „convenționale” reprezentate de depășirea termenului de ședere conferit de viza de intrare sau permisul de ședere.

De cealaltă parte se află fluxurile de imigrație ilegală temporară cauzate de evenimente socio-economice din țările de origine și care au reprezentat „valuri noi” pentru fiecare perioadă în parte. Astfel, în anii '90 se pot menționa fluxurile de imigrație ilegală a cetățenilor din Asia de Est, în special Republica Populară Bangladesh și Republica Islamică Pakistan care foloseau pentru a ajunge în țările din vestul Europei ruta prin Federația Rusă, Republica Moldova sau Ucraina, România cu continuare către Ungaria. La începutul anilor 2000, datorită conflictului din Republica Irak, își face simțită prezența imigrația ilegală a cetățenilor din acest stat care se deplasau pe ruta Republica Turcia- Republica Bulgaria-România și mai departe către statele vest europene.

O situație deosebită a fost înregistrată începând cu a doua jumătate a anului 2011, în contextul primăverii arabe și a mișcărilor sociale din statele situate în nordul Africii. Astfel, pentru această perioadă se poate vorbi de un aflux al cetățenilor terți proveniți din Republica Populară Democrată Algeria, Maroc, Republica Tunisia și Republica Arabă Siriană care au imigrat ilegal în România. Creșterea fluxului imigraționist ilegal și-a manifestat efectele atât asupra sistemului de migrație, cât și a celui de azil din România. Afirmarea este susținută de *modus operandi* al cetățenilor statelor terțe (intrarea și șederea ilegală) care implică încălcarea regimului frontierei de stat, precum

și abuzul procedurii de azil - depunerea cererii, abandonarea procedurii și încercarea de a părăsi fraudulos teritoriul României în vederea pătrunderii în spațiul Schengen pentru a beneficia de mobilitate crescută și un control redus din partea autorităților asupra legalității șederii.

În același context, al creșterii presiunii fenomenului imigrației ilegale asupra Statelor Membre ale Uniunii Europene, se poate menționa creșterea în intensitate a imigrației ilegale pe ruta Balcanilor de Vest care ar putea afecta teritoriul României în aceleași condiții ca și cele înregistrate în a doua jumătate a anului 2011.

Având în vedere că imigrația și azilul sunt influențate, în foarte mare măsură, de evenimentele care au loc la nivel mondial, au fost identificate următoarele aspecte care pot influența, pe termen mediu și lung, situația operativă din zona de competență:

- menținerea situației conflictuale din Republica Arabă Siriană;
- amplificarea conflictului armat din Republica Irak și extinderea ariilor controlate de grupările teroriste;
- menținerea unei situații instabile în zonele limitrofe României (Ucraina, Transnistria);
- perpetuarea și creșterea în intensitate a tensiunilor israeliano – palestiniene ce ar putea degenera/escalada într-un conflict;
- menținerea situației migrației ilegale din Republica Turcia, devenită principalul stat de tranzit pentru migrația ilegală din Orientul Mijlociu sau din Africa spre România, Istanbul fiind principala placă turnantă în drumul spre Occident.

Toate acestea pot conduce, pe termen mediu și lung, la creșterea numărului de solicitanți de azil și imigranți ilegali care pot ajunge pe teritoriul național.

În fața fenomenului migraționist, care riscă să devină necontrolabil, este tot mai evidentă necesitatea armonizării eforturilor tuturor țărilor pentru diminuarea și eradicarea factorilor care concură la proliferarea migrației ilegale.

La nivel național imigrația ilegală se află la un nivel scăzut, încadrându-se în trendul descendent al indicatorilor înregistrați în ultimii ani (2009-2013). Acest fapt are la bază mai mulți factori, dintre care: criza economică înregistrată începând cu anul 2009 care a influențat migrația în scop economic (angajare, activități comerciale, afaceri), înăsprirea sancțiunilor pentru angajatorii care primesc persoane la muncă fără îndeplinirea condițiilor legale, precum și activitățile de prevenire și combatere a imigrației ilegale desfășurate de structurile cu competențe în domeniu.

România este folosită în continuare ca spațiu de tranzit pentru imigrația ilegală către statele mai dezvoltate din vestul UE. Principalele țări de origine ale străinilor depistați au rămas cele cu tradiție pentru România: Republica Moldova, Republica Turcia și Republica Populară Chineză. Ca aspect de noutate în ceea ce privește naționalitatea

celor depistați cu ședere ilegală este înregistrarea unui număr tot mai mare de cetățeni provenind din Republica Islamică Afganistan, Republica Tunisia și Republica Arabă Siriană. Un sistem flexibil de admitere și ședere a străinilor pe teritoriul României poate contribui la atragerea acelor categorii de imigranți care pot acoperi unele domenii deficitare ori cu impact în dezvoltarea economică și, implicit, la diminuarea ponderii factorului ilegal în cadrul fenomenului migraționist.

1.3. Cadrul juridic existent

Cadrul normativ actual prin care se reglementează regimul cetățenilor statelor terțe în România, al cetățenilor statelor membre ale UE și ale Spațiului Economic European, precum și normele de drept care reglementează azilul în România este conferit în principal de Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 194/2002 privind regimul străinilor în România, republicată, cu modificările și completările ulterioare, Ordonanța Guvernului nr. 25/2014 privind încadrarea în muncă și detașarea străinilor pe teritoriul României și pentru modificarea și completarea unor acte normative privind regimul străinilor în România, Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 102/2005 privind libera circulație pe teritoriul României a cetățenilor statelor membre ale Uniunii Europene, Spațiului Economic European și a cetățenilor Confederației Elvețiene, republicată, cu modificările și completările ulterioare, Legea nr. 122/2006 privind azilul în România, cu modificările și completările ulterioare, și Ordonanța Guvernului nr. 44/2004 privind integrarea socială a străinilor care au dobândit o formă de protecție sau un drept de ședere în România, precum și a cetățenilor statelor membre ale Uniunii Europene și Spațiului Economic European, aprobată cu modificări prin Legea nr. 185/2004, cu modificările și completările ulterioare.

Aderarea la UE a declanșat un amplu complex de armonizare legislativ în vederea asigurării conformității cu legislația europeană în domeniu și cu alte instrumente juridice cu caracter internațional la care statul român este parte.

Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 194/2002, republicată, cu completările ulterioare, transpune următoarele directive:

- Directiva 2001/40/CE a Consiliului din 28 mai 2001 privind recunoașterea reciprocă a deciziilor de îndepărtare a resortisanților țărilor terțe, publicată în Jurnalul Oficial al Comunităților Europene, seria L, nr. 149 din 2 iunie 2001;
- Directiva 2001/51/CE a Consiliului din 28 iunie 2001 de completare a dispozițiilor prevăzute la articolul 26 din Convenția de punere în aplicare a Acordului Schengen din 14 iunie 1985, publicată în Jurnalul Oficial al Comunităților Europene, seria L, nr. 187 din 10 iulie 2001;
- Directiva 2003/86/CE a Consiliului din 22 septembrie 2003 privind dreptul la reîntregirea familiei, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, seria L, nr. 251 din 3 octombrie 2003;

- Directiva 2003/109/CE a Consiliului din 25 noiembrie 2003 privind statutul resortisanților țărilor terțe care sunt rezidenți pe termen lung, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, seria L, nr. 16 din 23 ianuarie 2004, astfel cum a fost modificată prin Directiva 2011/51/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 11 mai 2011 de modificare a Directivei 2003/109/CE a Consiliului în vederea extinderii domeniului său de aplicare la beneficiarii de protecție internațională, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, seria L, nr. 132 din 19 mai 2011;
- Directiva 2003/110/CE a Consiliului din 25 noiembrie 2003 privind asistența la tranzit în cadrul măsurilor de îndepărtare pe cale aeriană, publicată în Jurnalul Oficial al Comunităților Europene, seria L, nr. 321 din 6 decembrie 2003;
- Directiva 2004/114/CE a Consiliului din 13 decembrie 2004 privind condițiile de admisie a resortisanților țărilor terțe pentru studii, schimb de elevi, formare profesională neremunerată sau servicii de voluntariat, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, seria L, nr. 375 din 23 decembrie 2004;
- Directiva 2005/71/CE a Consiliului din 12 octombrie 2005 privind o procedură specială de admisie a resortisanților țărilor terțe în scopul desfășurării unei activități de cercetare științifică, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, seria L, nr. 289 din 3 noiembrie 2005;
- Directiva 2008/115/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 16 decembrie 2008 privind standardele și procedurile comune aplicabile în statele membre pentru returnarea resortisanților țărilor terțe aflați în situație de ședere ilegală, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, seria L, nr. 348 din 24 decembrie 2008;
- Directiva 2009/50/CE a Consiliului din 25 mai 2009 privind condițiile de intrare și de ședere a resortisanților din țările terțe pentru ocuparea unor locuri de muncă înalt calificate, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, seria L, nr. 155 din 18 iunie 2009;
- Directiva 2009/52/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 18 iunie 2009 de stabilire a standardelor minime privind sancțiunile și măsurile la adresa angajatorilor de resortisanți din țări terțe aflați în situație de ședere ilegală, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, seria L, nr. 168 din 30 iunie 2009, cu excepția art. 9-12;
- Directiva 2011/98/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 decembrie 2011 privind o procedură unică de solicitare a unui permis unic pentru resortisanții țărilor terțe în vederea șederii și ocupării unui loc de muncă pe teritoriul statelor membre și un set comun de drepturi pentru lucrătorii din țările terțe cu ședere legală pe teritoriul unui stat membru, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, seria L, nr. 343 din 23 decembrie 2011.

Legea nr. 122/2006, cu modificările și completările ulterioare, transpune:

- Directiva 2001/55/CE a Consiliului din 20 iulie 2001 privind standardele minime pentru acordarea protecției temporare, în cazul unui aflux de persoane strămutate, și măsurile de promovare a unui echilibru între eforturile statelor membre pentru primirea

acestor persoane și suportarea consecințelor acestei primiri, publicată în Jurnalul Oficial al Comunităților Europene seria L, nr. 212, din 7 august 2001;

- Directiva 2003/9/CE a Consiliului din 27 ianuarie 2003 de stabilire a standardelor minime pentru primirea solicitanților de azil în statele membre, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene seria L, nr. 31, din 6 februarie 2003;

- Directiva 2003/86/CE a Consiliului din 22 septembrie 2003 privind dreptul la reîntregirea familiei, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene seria L, nr. 251, din 3 octombrie 2003;

- o serie de prevederi din Directiva 2003/109/CE a Consiliului din 25 noiembrie 2003 privind statutul resortisanților țărilor terțe care sunt rezidenți pe termen lung, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, astfel cum a fost modificată prin Directiva 2011/51/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 11 mai 2011 de modificare a Directivei 2003/109/CE a Consiliului în vederea extinderii domeniului său de aplicare la beneficiarii de protecție internațională, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene seria L, nr. 132, din 19 mai 2011;

- Directiva 2011/95/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 decembrie 2011 privind standardele referitoare la condițiile pe care trebuie să le îndeplinească resortisanții țărilor terțe sau apatrizii pentru a putea beneficia de protecție internațională, la un statut uniform pentru refugiați sau pentru persoanele eligibile pentru obținerea de protecție subsidiară și la conținutul protecției acordate, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, seria L, nr. 337 din 20 decembrie 2011, cu excepția art. 7 și art. 9 alin. (3).

România aplică prevederile *Regulamentului(UE) nr. 604/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 26 iunie 2013 de stabilire a criteriilor și mecanismelor de determinare a statului membru responsabil de examinarea unei cereri de protecție internațională prezentate într-unul dintre statele membre de către un resortisant al unei țări terțe sau de către un apatrid² și ale Regulamentului (UE) nr. 603/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 26 iunie 2013 privind instituirea sistemului „Eurodac” pentru compararea amprentelor digitale în scopul aplicării eficiente a Regulamentului (UE) nr. 604/2013 de stabilire a criteriilor și mecanismelor de determinare a statului membru responsabil de examinarea unei cereri de protecție internațională prezentate într-unul dintre statele membre de către un resortisant al unei țări terțe sau de către un apatrid și privind cererile autorităților de aplicare a legii din statele membre și a Europol de comparare a datelor Eurodac în scopul asigurării respectării aplicării legii și de modificare a Regulamentului (UE) nr. 1077/2011 de instituire a Agenției europene pentru gestionarea operațională a sistemelor informatice la scară largă, în spațiul de libertate, securitate și justiție³.*

² Publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L180 din 29 iunie 2013.

³ Publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L180 din 29 iunie 2013.

De asemenea, România aplică parțial prevederile Regulamentului (UE) nr. 562/2006 al Parlamentului European și al Consiliului din 15 martie 2006 de instituire a unui Cod comunitar privind regimul de trecere a frontierelor de către persoane (Codul frontierelor Schengen)⁴, precum și ale Regulamentului (UE) nr. 810/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 iulie 2009 privind instituirea unui Cod comunitar de vize (Codul de vize)⁵.

Ordonanța de urgență a Guvernului nr.102/2005 privind libera circulație pe teritoriul României a cetățenilor statelor membre ale Uniunii Europene, Spațiului Economic European și a cetățenilor Confederației Elvețiene, republicată, cu modificările ulterioare, transpune Directiva 2004/38/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 29 aprilie 2004 privind dreptul la liberă circulație și ședere pe teritoriul statelor membre pentru cetățenii Uniunii și membrii familiilor acestora, de modificare a Regulamentului (CEE) nr. 1612/68 și de abrogare a Directivelor 64/221/CEE, 68/360/CEE, 72/194/CEE, 73/148/CEE, 75/34/CEE, 75/35/CEE, 90/364/CEE, 90/365/CEE și 93/96/CEE, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr. L 158 din 30 aprilie 2004.

Ordonanța Guvernului nr. 44/2004 privind integrarea socială a străinilor care au dobândit o formă de protecție sau un drept de ședere în România, precum și a cetățenilor statelor membre ale Uniunii Europene și Spațiului Economic European, cu modificările și completările ulterioare, urmărește facilitarea integrării sociale a cetățenilor statelor terțe și ai UE care au dobândit o formă de protecție în România.

1.4. Cadrul instituțional

În scopul coordonării implementării documentelor strategice periodice din domeniul imigrației, prin Hotărârea Guvernului nr. 572/2008 privind constituirea Grupului de coordonare a implementării Strategiei naționale privind imigrația, cu modificările și completările ulterioare, s-a constituit un mecanism de cooperare interinstituțională cu caracter permanent, element principal pentru implementarea eficientă a strategiei, politicilor și legislației în domeniu, respectiv, Grupul de coordonare a implementării Strategiei naționale privind imigrația, denumit în continuare Grupul de coordonare.

Acesta reunește, printr-un management participativ, instituții cu competențe în domeniul imigrației, rolul de coordonator revenindu-i Ministerului Afacerilor Interne prin Inspectoratul General pentru Imigrări. În contextul ultimelor evoluții în plan geopolitic, proiectul a fost completat în sensul includerii unor instituții care ar putea contribui la eficientizarea gestionării eventualelor situații de criză care ar putea interveni în domeniul imigrației. Modificarea și completarea proiectului a mai vizat și o

⁴ Publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 105 din 13 aprilie 2006.

⁵ Publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 243 din 15 septembrie 2009.

dezvoltare instituțională care să facă față provocărilor impuse având în vedere faptul că, de la constituirea acestuia și până în prezent, la nivelul instituțiilor membre ale Grupului de coordonare au apărut o serie de schimbări din punct de vedere organizatoric și al competențelor. Grupului de coordonare îi revine și rolul, conform prevederilor legale, de a stabili modalitățile de cooperare interinstituțională în vederea realizării obiectivelor strategiei, de a urmări adaptarea politicilor strategiei în funcție de mutațiile în domeniu survenite la nivel național, regional și internațional, precum și dezvoltarea cadrului instituțional necesar implementării politicilor în domeniu.

De la constituirea acestuia și până în prezent, relațiile de colaborare dezvoltate în cadrul Grupului de coordonare au permis obținerea de rezultate semnificative în domeniul de referință. Acest fapt impune continuarea și chiar îmbunătățirea cooperării interinstituționale, scopul fiind eficientizarea managementului imigrației pe teritoriul național în deplină concordanță cu politicile în domeniu ale UE și, implicit, implementarea obiectivelor pe care România, prin instituțiile competente, și le-a propus prin Strategia națională privind imigrația, denumită în continuare Strategia națională.

2. Caracteristici și tendințe ale fenomenului migraționist

Europa, și implicit România, se va confrunta, de asemenea, cu consecințele instabilității din multe părți ale lumii și, în special, din imediata sa vecinătate. Evenimente precum primăvara arabă și criza actuală din Siria necesită un răspuns adecvat și coordonat la aflurile mixte de migrație, drept pentru care vor fi necesare eforturi suplimentare pentru a se evita producerea de noi tragedii în Marea Mediterană.

România rămâne o țară de tranzit pentru imigranții ilegali și solicitanții de azil. Analiza datelor arată că România este folosită ca spațiu de tranzit pentru imigrația ilegală către statele mai dezvoltate din vestul UE. Fluxul migrator ilegal pe teritoriul României este reprezentat de cetățeni proveniți din state afectate de conflicte (Republica Arabă Siriană, Republica Islamică Afganistan, Republica Islamică Iran, Republica Irak, Magreb). În ceea ce privește fluxul migrator reprezentat de cetățenii sirieni, acesta s-a menținut la un nivel normal. Deși, în ultima vreme, unele state din regiune (Republica Turcia, Republica Elenă și Republica Bulgaria) se confruntă cu un aflur de imigrați ilegali și solicitanți de azil din Republica Arabă Siriană, situația din România se menține la cote normale. Dat fiind caracterul dinamic al fenomenului migrației, s-a impus o monitorizare permanentă a evoluției acestuia în vederea luării măsurilor legislative adecvate și asigurarea unui management corespunzător.

Având în vedere poziția geografică a României în calea rutelor folosite de către imigranți pentru a ajunge în țările de destinație apreciem că fenomenul migrației ilegale va înregistra o pantă accentuat ascendentă. În acest context, perioada următoare va putea

fi marcată de o creștere a numărului de cereri de azil în România, prin prisma următoarelor considerente:

- creșterea numărului cetățenilor sirieni care își părăsesc țara de origine pe fondul situației de instabilitate existentă în acest stat;
- rutele folosite de acești cetățeni pot include și România, aceștia venind din Republica Bulgaria sau Republica Turcia, state care de altfel se confruntă cu un număr foarte mare de străini din Republica Arabă Siriană;
- o mare parte dintre cetățenii sirieni care nu își vor putea prelunge dreptul de ședere în România, în contextul imposibilității întoarcerii în țara de origine, vor avea posibilitatea de a depune cerere de azil;
- creșterea semnificativă a cazurilor de migrație ilegală pe Marea Neagră.

De asemenea, trebuie avută în vedere respectarea angajamentelor României în ceea ce privește preluarea de către România a unor persoane care au în mod clar nevoie de protecție internațională în cadrul sistemului de împărțire a responsabilității între Statele Membre ale Uniunii Europene, precum și consolidarea capacității autorităților locale în vederea asigurării asistentei sustenabile a persoanelor relocate și adaptarea serviciilor instituțiilor cu responsabilități în preluarea și integrarea persoanelor aflate în nevoie de protecție internațională care vor fi relocate în România din Uniunea Europeană sau țări terțe, ca urmare a deciziilor luate la nivelul Uniunii Europene.

De aceea pregătirea instituțiilor cu atribuții în domeniu în vederea gestionării unui aflux de imigranți și luarea unor măsuri care să anticipeze și să prevină acest fenomen, dar și transferul persoanelor care au în mod clar nevoie de protecție internațională va constitui o responsabilitate.

Autoritățile vor avea în vedere actualizarea protocoalelor de cooperare din domeniu care nu mai corespund modificărilor aduse cadrului legislativ ori evoluției situației operative sau care nu sunt actualizate recent.

Intensificarea schimbului de informații de interes operativ pe linia prevenirii și combaterii imigrației ilegale prin intermediul atașatilor de interne, al reprezentanților misiunilor diplomatice și oficiilor consulare ale României în state terțe, precum și prin intermediul altor instituții cu atribuții în domeniu, va avea un rol semnificativ în prevenirea apariției unor presiuni asupra frontierelor statului român.

Apartenența României la spațiul Schengen va produce efecte în ceea ce privește domeniul azilului/protecției internaționale. Astfel, se preconizează că numărul cererilor de protecție internațională primite de autoritățile române și care vor fi procesate va crește. Desființarea controlului la frontierele interne (cu Republica Bulgaria și Ungaria) va produce efecte și asupra aplicării Regulamentului UE nr. 603/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 26 iunie 2013 de către România.

Astfel, va crește numărul cetățenilor statelor terțe care vor face obiectul transferului din România. De asemenea, odată cu eliminarea controalelor la frontierele interne și posibilitatea solicitanților de azil din România de a se deplasa pe teritoriile altor state membre, există probabilitatea creșterii numărului cetățenilor statelor terțe transferați în cadrul procedurii Dublin, România urmând a îndeplini obligațiile ce îi revin pe linie de returnare în statele de origine a celor care au finalizat procedura azilului.

În urma conflictului din estul Ucrainei, începând cu anul 2014, organizațiile internaționale, atât cele guvernamentale (Biroul Înaltului Comisar pentru Drepturile Omului din cadrul ONU), cât și cele neguvernamentale (Comitetul Internațional al Crucii Roșii) au semnalat cazuri în care locuitorii din Donetsk și Lugansk au părăsit regiunile. Cei mai mulți dintre aceștia au fost deplasați în interiorul granițelor ucrainene, dar au existat și situații în care au solicitat statutul de refugiat în statele din vecinătate, ca urmare a prelungirii conflictului din zonele separatiste. În funcție de evoluția situației, cetățenii statelor terțe pot alege sau pot fi obligați să părăsească Ucraina. Printre aceste persoane s-ar regăsi și acelea care au fost recunoscute drept refugiați sau înregistrate ca solicitanți de azil în Ucraina.

CAPITOLUL II

Scopul Strategiei naționale

Prin prezenta Strategie națională sunt stabilite obiectivele avute în vedere la nivel național, urmând ca autoritățile române să realizeze implementarea acestora prin acțiuni și măsuri concrete în domeniul imigrației, în baza planurilor anuale de acțiune. Strategia națională are ca scop crearea pârghiilor necesare pentru realizarea cooperării interinstituționale, așa cum este prevăzută în Hotărârea Guvernului nr. 572/2008, cu modificările și completările ulterioare, în vederea identificării celor mai bune soluții pentru gestionarea imigrației, atât legale, cât și ilegale.

Un management participativ va influența pozitiv gestionarea imigrației, înțeleasă ca ansamblu de acțiuni de alocare și gestionare a resurselor publice pentru a controla și coordona fluxul de cetățeni proveniți din state terțe care intră legal sau ilegal pe teritoriul României, în limitele politicilor care fundamentează atitudinea statului față de acest fenomen.

Gestionarea benefică a imigrației este echivalentă cu gestionarea eficientă a resurselor publice alocate pentru crearea și aplicarea legislației specifice domeniului și a instituțiilor implicate, precum și pentru preîntâmpinarea unor riscuri generate de imigrația ilegală, traficul de migrantși și traficul de persoane.

CAPITOLUL III

Principii generale

Strategia națională are la bază următoarele principii generale:

- a) principiul legalității** - activitățile pentru realizarea obiectivelor strategice se desfășoară în baza legii și în conformitate cu aceasta;
- b) principiul responsabilității** - răspunderea implementării Strategiei naționale revine fiecăreia dintre autoritățile și instituțiile cu responsabilități în domeniul imigrației, în părțile ce o privesc;
- c) principiul suveranității** - reflectă dreptul statului român de a stabili politici în domeniul admiterii, șederii și returnării cetățenilor statelor terțe în scopul promovării intereselor politice, economice, sociale, culturale și umanitare și respectării obligațiilor asumate prin tratate, convenții, acorduri și înțelegeri încheiate cu alte state;
- d) principiul cooperării și coerenței** - presupune cooperarea activă în elaborarea și implementarea unei politici comune a UE în domeniul imigrației, precum și corelarea Strategiei naționale cu măsurile și politicile stabilite la nivelul altor state membre;
- e) principiul respectării drepturilor și libertăților fundamentale ale omului** - toate activitățile desfășurate de autoritățile și instituțiile cu responsabilități în domeniul imigrației se desfășoară cu respectarea prevederilor convențiilor și tratatelor internaționale privind drepturile și libertățile fundamentale ale omului la care România este parte;
- f) principiul acțiunii unitare** - vizează implementarea unitară a politicii statului și a prevederilor legale în domeniul imigrației, precum și o implementare concertată la toate nivelurile;
- g) principiul transparenței** - presupune implementarea unei politici active de informare și, după caz, consultare a societății civile cu privire la deciziile și procedurile aplicate în contextul imigrației.

CAPITOLUL IV

Obiective strategice generale și specifice

I. Obiectiv strategic general - Promovarea migrației legale în beneficiul tuturor părților: societatea românească, imigranți și statele lor de origine

Obiective specifice:

I.1. Facilitarea accesului pe teritoriul României a cetățenilor terți care răspund nevoilor de ocupare a forței de muncă (crearea cadrului juridic pentru atragerea și menținerea forței de muncă potrivit nevoilor identificate)

Acest obiectiv are drept scop asigurarea coerenței între migrație și ocuparea forței de muncă, educație, dezvoltare și politicile comerciale și reglementarea admiterii

cetățenilor statelor terțe pe teritoriul României în funcție de cerințele pieței muncii din România. Pentru a identifica mai bine sectoarele economice și profesiile care se confruntă cu dificultăți în ceea ce privește recrutarea de personal sau lipsa personalului calificat, ar trebui efectuată o evaluare comună a cerințelor prin consultarea patronatelor și a sindicatelor cu privire la posibilitatea acoperirii acestui necesar cu lucrători migranți și la mobilitatea legată de comerț. Migranții vor fi informați cu privire la formarea profesională și recunoașterea calificărilor pe teritoriul României. Inițiativele antreprenoriale ale migranților ar trebui facilitate prin asigurarea continuității șederii pe teritoriul României și prin facilitarea accesului la informații și la oportunități de participare la rețele profesionale. Vor fi întreprinse acțiuni suplimentare privind transferul drepturilor de pensie și al drepturilor sociale pentru perioadele lucrate în România, de exemplu, pentru a permite lucrătorilor migranți să-și transfere drepturile de pensie ocupațională dintr-un sector în altul și dintr-o țară în alta, inclusiv din țări terțe, în aceeași măsură ca și cetățenii Uniunii Europene.

Direcții de acțiune:

- Monitorizarea pieței muncii autohtone, de către instituțiile cu competențe în domeniu, pentru identificarea deficitelor de forță de muncă;
- Stabilirea contingentelor anuale de lucrători nou admiși pe piața forței de muncă din România;
- Stabilirea unor mecanisme de facilitare a admiterii pe piața forței de muncă din România a cetățenilor statelor terțe în domenii în care există deficit de forță de muncă;
- Revizuirea/modificarea condițiilor de angajare în muncă în profesii liberale reglementate prin legi speciale, astfel încât să poată fi aplicabile și cetățenilor statelor terțe;
- Negocierea/încheierea unor acorduri bilaterale cu țări terțe interesate în admiterea propriilor cetățeni pe piața forței de muncă din România.

I.2. Favorizarea accesului cetățenilor statelor terțe către instituțiile de învățământ superior din România pentru domeniile și profesiile identificate ca deficitare

Atragerea studenților proveniți din state terțe, precum și promovarea educației în rândul migranților aflați în situație de ședere legală vor contribui la asigurarea competențelor necesare pentru acoperirea deficitului existent pe piața forței de muncă. În acest sens, va fi continuat procesul de încurajare și consolidare a recunoașterii calificărilor și a competențelor profesionale. Acest lucru va contribui, de asemenea, la valorificarea în mod corespunzător a competențelor și a calificărilor migranților aflați în situație de ședere legală. Pentru a spori atractivitatea, studenții și cercetătorii vor beneficia de proceduri mai simple și mai rapide de obținere a vizelor.

Direcții de acțiune:

- Dezvoltarea cooperării dintre instituțiile de învățământ superior autorizate și/sau acreditate din România și autoritățile publice și organismele profesionale interesate în stabilirea nevoilor/necesarului de instruire/pregătire a cetățenilor din state terțe pentru domeniile/profesiile ce prezintă interes;
- Stabilirea facilităților care vor fi acordate cetățenilor din state terțe care îndeplinesc condițiile stabilite pentru continuarea șederii pe teritoriul României după absolvirea și finalizarea studiilor la instituții de învățământ autorizate și/sau acreditate din România;
- Îmbunătățirea mecanismelor de facilitare a admiterii pe teritoriul României a studenților și cercetătorilor proveniți din state terțe;
- Crearea procedurilor necesare facilitării procesului de recunoaștere a calificărilor și competențelor profesionale.

I.3. Facilitarea admiterii și șederii cetățenilor din state terțe pentru dezvoltarea/derularea de afaceri pe teritoriul României în concordanță cu interesul economic național

În vederea accelerării creșterii economice vor fi luate măsuri de stimulare a investițiilor, de creare de locuri de muncă și de încurajare a reformelor destinate competitivității. De aceea, acordarea unor facilități privind admiterea și șederea pe teritoriul României a acestei categorii de străini constituie o prioritate. Acest lucru va avea un efect benefic atât pentru investitorii și angajații proveniți din state terțe, cât și pentru angajații români. În vederea încurajării investițiilor străine în România, autoritățile române vor crea cadrul necesar atragerii pe teritoriul național a potențialilor investitori, precum și a cetățenilor statelor terțe a căror prezență este necesară pentru buna implementare și derulare a investițiilor.

Direcții de acțiune:

- Exonerarea de la îndeplinirea unor condiții la acordarea vizei și prelungirea dreptului de ședere pentru această categorie de cetățeni proveniți din state terțe, aplicarea unor facilități de natură economică și fiscală etc.;
- Întărirea cooperării în domeniul eliberării vizelor între autoritățile emitente și alte instituții cu atribuții în procesul decizional aferent, în vederea aplicării unor proceduri accelerate de procesare/acordare a vizelor;
- Revizuirea listei statelor pentru care se aplică în prezent procedura specială a invitației și eliminarea de pe listă a statelor care prezintă interes din punct de vedere economic pentru România;
- Reevaluarea legislației incidente în domeniul înființării societăților comerciale și a altor entități economice în vederea identificării unor elemente de atractivitate pentru potențialii investitori.

I.4. Asigurarea unei informări mai bune a cetățenilor statelor terțe privind posibilitățile și condițiile de imigrație legală

Astfel, se urmărește, în principal, creșterea nivelului de informare a potențialilor imigranți, a gradului de respectare a legislației române de către aceștia, cunoașterea politicii României în domeniul imigrației de către autoritățile din statele terțe, precum și îmbunătățirea sistemului de furnizare și acces a cetățenilor statelor terțe la informații de interes public în domeniul migrației legale. Asigurarea unei informări cu privire la riscurile la care se expun în cazul încheierii căsătoriilor de conveniență are ca scop prevenirea formelor de abuz și fraudă.

Direcții de acțiune:

- Organizarea unor campanii de informare cu privire la modalitățile de admitere și ședere pe teritoriul României;
- Informarea cetățenilor în statele de origine prin autoritățile cu competențe în domeniul emigrării cu privire la posibilitățile de migrare, drepturile și obligațiile lor în România;
- Implicarea în procesul de informare a cetățenilor statelor terțe atât a misiunilor diplomatice ale României din țările de origine ale acestora, cât și a misiunilor diplomatice ale acestor state în România.

II. Obiectiv strategic general - Întărirea controlului legalității șederii cetățenilor statelor terțe pe teritoriul României și aplicarea corespunzătoare a măsurilor de îndepărtare și a măsurilor restrictive

Obiective specifice:

II.1. Informarea permanentă cu privire la riscurile generate de migrația ilegală și munca nedeclarată, precum și a sancțiunilor și măsurilor restrictive ce pot fi aplicate

Prevenirea și reducerea migrației ilegale reprezintă o parte esențială a oricărui sistem de migrație bine gestionat. Autoritățile române au ca scop informarea corectă și completă a potențialilor imigranți, precum și a cetățenilor din state terțe aflați pe teritoriul României, pe de o parte, cu privire la măsurile legale care pot fi luate împotriva lor în eventualitatea încălcării legislației în domeniul imigrației, respectiv îndepărtarea de pe teritoriul național și instituirea unei interdicții de a intra pe teritoriul României și, implicit, pe teritoriul altor state membre, iar pe de altă parte, cu privire la riscurile asimilate statutului de migrant ilegal (trafic de migranți, diverse forme de exploatare a acestora, luarea în custodie publică, politicile de returnare etc.). Astfel, se urmărește limitarea migrației ilegale prin folosirea unor mijloace eficiente de informare a resortisanților statelor terțe cu potențial migrator ridicat. Totodată, se va pune accentul

pe informarea imigranților cu privire la condițiile de returnare voluntară umanitară asistată.

Direcții de acțiune:

- Informarea potențialilor migranți prin intermediul misiunilor diplomatice ale României din țările cu înalt potențial migrator pentru țara noastră;
- Informarea cetățenilor din state terțe aflați deja pe teritoriul României cu privire la obligațiile ce le revin și măsurile ce pot fi dispuse în cazul nerespectării acestora;
- Informarea angajatorilor cu privire la obligațiile prevăzute de legislația privind angajarea sau detașarea cetățenilor statelor terțe pe teritoriul României;
- Informarea altor categorii relevante de persoane fizice sau juridice cu privire la nerespectarea obligațiilor în materie de imigrație și riscurile aferente facilitării migrației ilegale (ex. agenții de turism, firme de recrutare a forței de muncă etc.).

II.2. Eficientizarea controlului legalității șederii și muncii cetățenilor statelor terțe pe teritoriul României

Gestionarea corespunzătoare a procesului imigrației presupune implicit limitarea efectelor negative ale imigrației ilegale asupra societății. Efectuarea unui control eficient în ceea ce privește legalitatea șederii și muncii cetățenilor din state terțe pe teritoriul național necesită alocarea resurselor aferente autorităților competente în raport cu nevoile identificate și cu evoluția situației operative care se află într-o dinamică continuă. Deși în prezent numărul cetățenilor proveniți din state terțe este scăzut în raport cu populația autohtonă, o eventuală creștere semnificativă a indicatorilor de imigrație ar implica în mod automat o alocare suplimentară de resurse pentru gestionarea noii situații. Totodată, autoritățile competente trebuie să identifice permanent noi metode de lucru și soluții necesare ajustării cadrului normativ în domeniu.

Direcții de acțiune:

- Dezvoltarea capacității operative a autorităților implicate, adaptat la evoluția indicatorilor de migrație înregistrați (resurse umane și logistice);
- Dezvoltarea unor noi metode și mijloace eficiente de control (ex. sistem de înregistrare online a prezenței cetățenilor statelor terțe);
- Analizarea permanentă a cadrului legislativ și procedural în vederea eliminării deficiențelor și perfecționarea modului de lucru.

II.3. Întărirea cooperării cu autoritățile române competente pentru combaterea imigrației ilegale și a muncii nedeclarate a cetățenilor din state terțe

Având în vedere contextul regional și național cu privire la fluxurile migratorii, dar mai ales odată cu aplicarea în totalitate a dispozițiilor acquis-ului Schengen, autoritățile române sunt obligate să intensifice cooperarea în vederea creșterii eficienței în domeniul

prevenirii și combaterii imigrației ilegale. În acest context, se va acorda o atenție sporită tuturor elementelor componente, respectiv prevenirea imigrației ilegale prin utilizarea unor canale de imigrație aparent legale, combaterea șederii ilegale și combaterea traficului de migranți și a traficului de persoane, urmând ca autoritățile competente să intensifice cooperarea potrivit atribuțiilor conferite de lege. Dată fiind influența directă pe care dezvoltarea economică și necesitățile pieței muncii o poate avea asupra tendințelor de imigrație ilegală, autoritățile competente trebuie să joace un rol activ și în ceea ce privește combaterea muncii nedeclarate a cetățenilor din state terțe.

Direcții de acțiune:

- Întărirea cooperării în domeniul eliberării vizelor și a permiselor de ședere între autoritățile emitente și alte instituții cu atribuții în procesul decizional aferent, în vederea prevenirii utilizării unor canale de imigrație aparent legale;
- Dezvoltarea cooperării operative dintre Inspectoratul General pentru Imigrări, pe de o parte, și Poliția de Frontieră Română, Poliția Română și Jandarmeria Română, pe de altă parte, în scopul creșterii eficacității combaterii șederii ilegale;
- Dezvoltarea cooperării între Poliția de Frontieră Română și Poliția Română pe problematica combaterii traficului de migranți și a traficului de persoane, precum și cu alte autorități cu competențe în domeniu;
- Dezvoltarea cooperării, între Inspectoratul General pentru Imigrări, pe de o parte, și Inspekția Muncii, pe de altă parte, în scopul creșterii eficacității combaterii muncii nedeclarate;
- Instruirea permanentă a personalului autorităților care, prin natura atribuțiilor conferite de lege pot intra în legătură directă cu cetățenii statelor terțe, cu privire la regimul juridic aplicabil acestora, tipurile de vize și de documente emise acestora, procedurile de urmat etc.

II.4. Aplicarea măsurilor de returnare a imigranților ilegali la standardele Uniunii Europene

În contextul în care statele membre din sudul Europei se confruntă cu o mare presiune imigraționistă ca urmare a extinderii spațiului Schengen este posibilă o intensificare a deplasărilor migranților ilegali către și prin România. Autoritățile române sunt conștiente că acest fenomen poate conduce la o creștere a presiunii asupra capacității de cazare în centrele de luare în custodie publică, care ar putea deveni insuficientă din punctul de vedere al asigurării asistenței medicale și materiale, precum și asupra capacității de implementare a măsurilor de returnare. De aceea, creșterea operativității și capacității structurilor competente pentru returnarea imigranților ilegali reprezintă un obiectiv major în perioada imediat următoare, a cărui realizare va fi urmărită în strictă conformitate cu standardele UE în domeniul returnării, cu cele mai bune practici în ceea ce privește returnarea voluntară sau forțată a persoanelor aflate în situații ilegale, cu respectarea drepturilor fundamentale ale omului și a demnității umane.

În vederea eficientizării măsurilor de returnare este necesară dezvoltarea cooperării cu autoritățile statelor terțe, cât și consolidarea cooperării României cu statele din vecinătatea estică și din regiunea Mării Negre prin instrumente ale Abordării globale a migrației.

Direcții de acțiune:

- Creșterea operativității și a capacității de returnare a imigranților ilegali, prin încurajarea cu prioritate a returnării voluntare, precum și prin dezvoltarea corespunzătoare a resurselor umane și materiale existente, în funcție de evoluțiile înregistrate în domeniu;
- Cooperarea în domeniul returnării cu statele membre ale UE, în special prin participarea României la zborurile comune, derulate sub coordonarea Agenției Europene pentru Gestionarea Cooperării Operative la Frontierele Externe ale statelor membre ale Uniunii Europene (Agenția Frontex)⁶;
- Colaborarea cu organizațiile internaționale cu atribuții în domeniu, precum și cu organizații neguvernamentale în vederea elaborării și derulării unor programe comune pentru sprijinirea cetățenilor statelor terțe cu ședere ilegală în vederea repatrierii voluntare, precum și crearea unui mecanism eficient în scopul reintegrării acestora în statele de origine;
- Aplicarea procedurilor de returnare în conformitate cu standardele UE și dreptul internațional în materie, inclusiv prin asigurarea condițiilor specifice de cazare în centrele de custodie publică;
- Dezvoltarea și consolidarea mecanismului independent de monitorizare a activităților desfășurate cu ocazia implementării măsurilor de returnare forțată;
- Dezvoltarea cooperării cu misiunile diplomatice, oficiile consulare și autoritățile relevante ale statelor terțe producătoare de migrați, precum și cu structurile competente din țările terțe de tranzit;
- Valorificarea eficientă a fondurilor puse la dispoziția statelor membre prin Fondul de returnare din cadrul Programului general "Solidaritatea și Gestionarea Fluxurilor Migratorii" și Programul General "Azil, Migrație și Integrare" (AMIF) pentru perioada 2014-2020.

III. Obiectiv strategic general - Îmbunătățirea sistemului național de azil în scopul eficientizării și asigurării conformității cu standardele legale naționale, europene și internațional aplicabile.

Inspectoratul General pentru Imigrări își propune să implementeze și să contribuie la elaborarea unei politici clare și coerente a României în domeniul azilului, ca parte

⁶ Instituită prin Regulamentul (CE) nr. 2007/2004 al Consiliului din 26 octombrie 2004, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 349 din 25 noiembrie 2004.

componentă a politicii în domeniul imigrației, în care se respectă obligațiile asumate pe plan european și internațional prin instrumentele legale la care statul român a aderat, pe de o parte, și interesul național, pe de altă parte, prin realizarea unui echilibru între drepturile și obligațiile persoanelor aflate în nevoie de protecție internațională. În realizarea acestui obiectiv un rol determinant îl va reprezenta, într-o primă fază, efortul de realizare a transpunerii instrumentelor care alcătuiesc acquis-ul UE în materie, respectiv Sistemul European Comun de Azil. Totodată, continuarea dezvoltării și consolidării mecanismelor prin care se asigură menținerea unei practici unitare și de calitate pe linia procesării cererilor de azil la nivel național constituie o garanție solidă a existenței unui sistem de azil eficient și funcțional. Având în vedere contextul geopolitic și geostrategic actual la nivel regional și mondial și posibilitatea apariției unor afluxuri de imigranți ilegali pe teritoriul României, generate de situații de criză de natură politică, socială, economică sau militară etc., se va urmări gestionarea unitară și coerentă a situațiilor menționate, în vederea planificării, organizării, monitorizării, coordonării și stabilirii modului de acțiune al instituțiilor abilitate, precum și creșterea capacității instituționale și operaționale a Inspectoratului General pentru Imigrări pentru o abordare mai complexă a fenomenului migraționist, în contextul ultimelor evoluții în plan geopolitic.

La nivel național în data de 02 iulie 2015 s-a aprobat de către Guvernul României Memorandumul cu privire la punerea în aplicare a Concluziilor Consiliului European din 25 – 26 iunie 2015 pe componenta migrație. Prin acest document s-a aprobat, preluarea de către România a cotei de 1.705 persoane în cadrul mecanismului de relocare internă și 80 de persoane în cadrul programului UE de relocare extra-UE, care au în mod cert nevoie de protecție internațională. Pentru gestionarea eficientă a situației care face obiectul Memorandumului, Ministerul Afacerilor Interne are rol coordonator, iar la nivelul acestuia va fi elaborat un plan de măsuri integrat pentru aplicarea Memorandumului Guvernului României adoptat în baza Concluziilor Consiliului European din 25-26.06.2015.

Obiective specifice:

III.1. Continuarea asigurării accesului la procedura de azil și respectarea principiului non refoulement

Se urmărește asigurarea unei proceduri de azil eficiente și corecte pentru solicitanții de azil, atât în punctele de trecere a frontierei, cât și la nivelul centrelor regionale de azil, prin creșterea calității serviciilor de interpretariat, prin recrutarea și instruirea de noi interpreți, a serviciilor de consiliere juridică oferite de către consilierii juridici ce își desfășoară deja activitatea în centrele regionale. De asemenea, se dorește îmbunătățirea asistenței oferite de avocați prin extinderea și perfecționarea unei rețele de avocați specializați. Toate cererile de azil se analizează în mod individual, prin raportarea motivelor invocate în susținerea cererii la informațiile din statul de origine.

Direcții de acțiune:

- Asigurarea serviciilor de interpretare, a consilierii și asistenței juridice a solicitanților de azil;
- Consolidarea dialogului între factorii de decizie în cadrul procedurii de azil în vederea asigurării unei interpretări și aplicări uniforme a principiilor și conceptelor specifice în domeniu, precum și în scopul identificării de bune practici și a diseminării acestora;
- Actualizarea unor ghiduri și proceduri pentru personalul misiunilor diplomatice pe linia asistenței refugiaților și a persoanelor cu protecție subsidiară;
- Continuarea pregătirii personalului din cadrul altor autorități/instituții cu atribuții pe linia azilului.

III.2. Procesarea cererilor de azil în mod eficient și conform standardelor legale naționale, europene și internaționale aplicabile

În perioada următoare este absolut necesar ca acordarea asistenței corespunzătoare solicitanților de azil pe toată durata procedurii de azil să fie realizată în paralel cu asigurarea unui standard de calitate crescut al interviurilor și deciziilor, în condițiile soluționării în termene rezonabile a cererilor de azil.

În acest sens, o atenție deosebită se va acorda mecanismului de asigurare și control al calității procedurii de azil, implementat în cadrul Acordului de Cooperare dintre Inspectoratul General pentru Imigrări și UNHCR România, semnat la data de 28.09.2011. Prin acest Acord au fost stabilite condițiile de cooperare ulterior datei de 01.10.2011, după încheierea proiectului „Dezvoltarea Continuă a Calității Sistemelor de Azil în Uniunea Europeană” pentru a asigura sustenabilitatea în timp a rezultatelor sale și funcționarea efectivă și corespunzătoare a mecanismelor interne de evaluare a calității procedurii de azil. Astfel, în exercitarea atribuțiilor sale specifice, mecanismul de management al calității procedurii de azil va contribui în mod semnificativ la asigurarea unei practici unitare la nivel național, în concordanță cu standardele impuse de bunele practici și legislația europeană și internațională relevantă.

Direcții de acțiune:

- Menținerea unei durate scăzute a procedurii de azil în faza administrativă a procedurii;
- Consolidarea mecanismului de control al calității procedurii de azil;
- Adaptarea practicilor și procedurilor naționale pentru procesarea corespunzătoare a categoriilor vulnerabile de solicitanți de azil;
- Asigurarea accesului la informații din țările de origine pentru toate părțile implicate în procedura de azil;

- Continuarea pregătirii personalului cu atribuții pe linia procedurilor de azil din cadrul Inspectoratului General pentru Imigrări, în special prin implementarea la nivel național a modulelor de pregătire dezvoltate în cadrul Curriculei Europene în domeniul azilului.

III.3 Combaterea eficientă a abuzului la procedura de azil

Aplicarea de către România în totalitate a acquis-ului Schengen, în condițiile adoptării de către Consiliul European a unei decizii în acest sens, va produce efecte și în ceea ce privește implementarea Regulamentului Dublin III și a Regulamentului Eurodac. Astfel, odată cu creșterea numărului solicitărilor de azil, datorită fluxului de migrație ilegală dinspre Grecia și Bulgaria, va crește și numărul cetățenilor statelor terțe depistați în sistemul Eurodac cu cereri de azil depuse în alte state membre.

Acest fapt va genera o presiune administrativă pentru amprentarea și identificarea cetățenilor statelor terțe care depun cereri de azil în România, procesarea unui număr mare de cereri Dublin adresate Greciei și Bulgariei și punerea în executare a deciziilor de transfer prin conducerea la frontieră sau escortarea cetățenilor terți în statele membre responsabile.

Lipsa controlului la frontierele interne din spațiul Schengen va conduce și la creșterea numărului solicitărilor de transfer către România, marea majoritate venind din Ungaria, Republica Austria, Republica Federală Germania, Republica Franceză și Confederația Elvețiană.

Direcții de acțiune:

- Îmbunătățirea procedurilor de identificare a solicitanților de azil fără documente de identitate/călătorie, precum și analiza posibilității determinării țării de origine a acestora pe baza analizei lingvistice;
- Continuarea participării la mecanismul Dublin și derularea eficientă a procedurilor prevăzute de Regulamentul Dublin III în vederea transferului în statele membre responsabile a cetățenilor terți cărora România le-a respins accesul la procedura de azil;
- Asigurarea resurselor financiare și umane necesare funcționalității sistemului Eurodac, a echipamentelor și infrastructurii de comunicații naționale, în vederea depistării cetățenilor statelor terțe care abuzează de procedura de azil;
- Analiză de impact privind înființarea în România a unor centre cu regim închis pentru cazarea solicitanților de azil.

III.4. Asigurarea unui standard demn de viață al solicitanților de azil conform standardelor legale naționale, europene și internaționale aplicabile

Solicitanții de azil sunt o categorie aparte de persoane care, datorită exilului forțat, în marea lor majoritate, se află într-o situație precară atât din punct de vedere fizic, psihic, cât și financiar. Aceasta impune ca statul căruia i-a fost cerută protecția, pe perioada analizării cererii de azil, să asigure condiții decente de cazare, întreținere materială și asistență medicală în conformitate cu normele UE în domeniul azilului. Crearea unui standard de viață adecvat va determina reducerea tendinței de mișcare secundară a solicitanților de azil către alte state membre ale UE, tendința acestora de a lucra ilegal pe piața forței de muncă pentru a-și suplimenta veniturile și, de asemenea, va preîntâmpina conflictele și situațiile care să pericliteze ordinea și siguranța publică. Este necesară adoptarea unor standarde pentru primirea solicitanților care să fie suficiente pentru a le garanta un nivel de trai demn și condiții de viață comparabile cu statele membre. Recepția persoanelor cu nevoi speciale de primire trebuie să fie o preocupare majoră a autorităților naționale pentru a asigura faptul că o astfel de primire este concepută special pentru a putea răspunde nevoilor acestora în materie de recepție și cazare.

Direcții de acțiune:

- Dezvoltarea de noi infrastructuri și servicii de cazare, precum și structuri și sisteme administrative în funcție de nevoi și de situația operativă, respectiv înființarea de noi centre regionale de cazare și proceduri și/sau extinderea capacității de cazare a actualelor centre;
- Îmbunătățirea și/sau menținerea infrastructurii de cazare și a serviciilor aferente, precum și adaptarea condițiilor de recepție la nevoile persoanelor din categoria grupurilor vulnerabile;
- Asigurarea asistenței materiale, medicale și sociale a solicitanților de azil prin asigurarea resurselor necesare de la buget și atragerea de resurse complementare prin parteneriate cu ONG-uri, organizații internaționale și prin resursele alocate în cadrul programelor cu finanțare europeană;
- Pregătirea managementului și a personalului centrelor regionale de cazare și proceduri de azil pe linia asigurării condițiilor de recepție și cazare;
- Coordonarea adecvată între autoritățile competente cu privire la recepția solicitanților și favorizarea cooperării între comunitățile locale și centrele de cazare;
- Modificarea și completarea legislației în domeniul azilului pentru transpunerea Directivei 2013/33/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 iunie 2013 de stabilire a standardelor pentru primirea solicitanților de protecție internațională (reformare), publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 180 din 29 iunie 2013.

III.5. Asigurarea compatibilității și interoperabilității cu celelalte sisteme de azil din statele membre, coordonarea cu Biroul European de Sprijin în domeniul Azilului, precum și întărirea și creșterea calității procedurii de azil și a măsurilor de integrare a persoanelor cu o formă de protecție internațională din țările terțe

Biroul European de Sprijin în domeniul Azilului (BESA) a fost înființat sub forma unei agenții de reglementare, entitate juridică autonomă creată în vederea punerii în aplicare a unei politici europene comune, iar mandatul său are în vedere trei sarcini principale: sprijinirea cooperării practice în materie de azil, susținerea statelor membre care se confruntă cu presiuni deosebite și contribuția la punerea în aplicare a sistemului european comun de azil.

În acest context, autoritățile române cu competențe în domeniul azilului vor continua demersurile în vederea creării mecanismelor necesare colaborării cu BESA în scopul asigurării capacității acestei agenții de a-și îndeplini mandatul.

Astfel se urmărește promovarea și susținerea expertizei românești în vederea accesării unor proiecte (europene sau internaționale) de asistență tehnică în domeniul azilului și al integrării persoanelor cu o formă de protecție internațională, în contactele la diverse niveluri, cu oficiali din țările terțe (de tranzit și/sau de origine) implicate în inițiative și procese regionale de interes pentru România.

Direcții de acțiune:

- Participarea la definitivarea și implementarea mecanismului de asigurare a solidarității între statele membre în cazul unor afluxuri mixte de persoane aflate în nevoie de protecție (repartizarea solicitanților de azil/relocarea persoanelor aflate în nevoie de protecție în funcție de densitatea populației, PIB etc.);
- Dezvoltarea cadrului legal și instituțional necesar pentru întărirea rolului activ în derularea acțiunilor comune în sprijinul statelor membre care se confruntă cu un fenomen migraționist ce depășește capacitatea obișnuită de procesare, precum și pentru consolidarea Punctului Național de Contact;
- Asigurarea pregătirii personalului propriu prin participarea la programul european comun de formare în materie de azil, care va fi dezvoltat în cadrul BESA;
- Asigurarea cadrului necesar desfășurării activităților specifice mecanismului de alertă timpurie, pregătire și gestionare a crizelor în domeniul azilului;
- Participarea la reuniunile Consiliului de Administrație și ale grupurilor de lucru organizate în cadrul BESA;
- Consolidarea cooperării practice prin schimbul de experiență și bune practici cu autoritățile din alte state ale UE;
- Inițierea unor măsuri active de promovare a expertizei românești în contactele la diverse niveluri, cu oficiali din țările terțe (de tranzit și/sau de origine) implicate în inițiative și procese regionale de interes pentru România;

- Acordarea de asistență tehnică în domeniul azilului statelor terțe în scopul întăririi și creșterii calității procedurii de azil și/sau de asigurare a unor soluții durabile la situația persoanelor aflate în nevoie intențională de protecție din aceste țări;
- Implicarea activă în procesul comun UE de împărțire a responsabilității prin analiza în vederea punerii în comun a capacităților de primire a solicitanților de azil în situații de urgență.

III.6. Gestionarea unitară și coerentă a situațiilor apariției unui aflor de imigranți ilegali pe teritoriul României, generat de situații de criză de natură politică, socială, economică sau militară și gestionarea eficientă a participării României la mecanismele de relocare intra și extra-UE de la nivelul UE

Situația de instabilitate din regiune și din Orientul Apropiat și Mijlociu reprezintă un factor generator al migrației ilegale la frontierele României. În cazul menținerii presiunii asupra frontierei terestre a României și țărilor vecine, există posibilitatea ca autoritățile din aceste țări să nu mai facă față situației, ceea ce poate conduce la încercări de părăsire ilegală a teritoriului statelor vecine către România ceea ce va conduce la creșterea numărului de solicitări de azil, dar și a numărului de imigranți ilegali împotriva cărora vor fi dispuse măsuri de îndepărtare de pe teritoriu. În acest context, există posibilitatea unei presiuni crescute asupra capacității de cazare a centrelor de azil din subordinea Inspectoratului General pentru Imigrări, iar, ulterior, în situația respingerii cererilor de azil, asupra celor două centre de cazare a străinilor luați în custodie publică.

Direcții de acțiune:

- Adoptarea unei legislații specifice prin care să se stabilească principiile generale pentru evaluarea riscurilor, a situației operative, precum și ansamblul măsurilor desfășurate de autoritățile publice centrale și locale în vederea realizării unui management eficient al situațiilor de criză în domeniul imigrației;
- Gestionarea unitară și coerentă a situațiilor menționate, în vederea planificării, organizării, monitorizării, coordonării și stabilirii modului de acțiune al instituțiilor abilitate;
- Pregătirea personalului din cadrul unităților administrativ teritoriale/județene/municipiului București în vederea gestionării situațiilor de criză - consolidarea mecanismului de cooperare interinstituțională din punct de vedere operațional în situații de criză cu sprijinul prefectului și al celorlalte autorități locale aflate în coordonarea acestuia, precum și al celorlalte instituții implicate în gestionarea crizei, pe liniile de competență ale acestora;
- Elaborarea unui plan de măsuri integrat pentru aplicarea Memorandumului Guvernului României adoptat în baza Concluziilor Consiliului European din 25-26.06.2015 și punerea în aplicare a acestuia.

IV. Obiectiv strategic general - Participarea activă a României la eforturile comunității internaționale și statelor membre ale Uniunii Europene la identificarea unor soluții durabile pentru persoanele aflate în nevoie de protecție internațională și integrarea socială a cetățenilor statelor terțe

Se urmărește ca, pe termen mediu și lung, România să se implice în furnizarea de expertiză în ceea ce privește accesul la soluții durabile, inclusiv prin schimb de informații cu statele participante la programele regionale de protecție finanțate de Comisia Europeană.

De asemenea, se are în vedere menținerea contactelor stabilite cu participanții la Grupul de Lucru în domeniul Relocării și a Grupului de Lucru privind Punctele Naționale de Contact în domeniul integrării în vederea schimbului de date și informații în domeniul relocării și integrării refugiaților, participarea la dezbaterile care vor avea loc în cadrul forurilor internaționale al căror obiectiv îl reprezintă identificarea și accesul la soluții durabile, precum și la Grupul de lucru pe probleme de relocare organizat sub egida Întotului Comisariat al Națiunilor Unite pentru Refugiați, a Conferințelor interministeriale privind relocarea sau a Reuniunilor experților pe teme de relocare a beneficiarilor de protecție internațională organizate de Comisia Europeană.

Integrarea este un proces dinamic, bidirecțional de interacțiune reciprocă, ce necesită nu doar eforturi din partea autorităților naționale, regionale și locale, ci și un angajament sporit din partea comunității-gazdă și a imigranților.

Integrarea socială reprezintă procesul de participare activă a cetățenilor terți, care au reședința sau domiciliul pe teritoriul României, la viața economică, socială și culturală a societății românești, respectându-se în același timp identitatea culturală a acestora.

Obiective specifice

IV.1. Integrarea socială a persoanelor care au dobândit o formă de protecție în România și a celor cu ședere legală

Persoanele care se bucură de o formă de protecție reprezintă categoria cea mai vulnerabilă dintre cetățenii statelor terțe cu ședere legală în România, din cauza exilului forțat la care au fost supuși și trebuie să beneficieze de o atenție sporită și de servicii speciale din partea autorităților române. Facilitarea integrării locale a cetățenilor statelor terțe cu o formă de protecție reprezintă o soluție durabilă la situația cu care aceștia se confruntă și reprezintă, în mare măsură, și o obligație a autorităților române asumată în momentul acordării protecției acestor persoane.

De asemenea, un alt grup țintă al politicii de integrare este reprezentat de persoanele nou venite în România, care necesită cunoștințe de limba română și orientare în societate. Deși voluntară, participarea cetățenilor statelor terțe la cursuri de limba română, sesiuni de orientare culturală și consiliere, reunite în programe de integrare, are rolul de a le facilita acestora obținerea dreptului de ședere permanentă și, ulterior, a cetățeniei române, prin însușirea cunoștințelor necesare unui nivel corespunzător de integrare în societatea românească. Având în vedere că integrarea efectivă se realizează la nivelul comunităților locale, autoritățile locale și serviciile deconcentrate au un rol deosebit și datoria de a furniza servicii specializate în domenii ca: accesul la locuințe, educație, asistență socială și medicală, accesul pe piața forței de muncă. În acest sens, instituțiile cu competențe în domeniu, printr-un management participativ, vor contribui la crearea de oportunități, inclusiv prin modificarea cadrului legal, în vederea asigurării integrării sociale.

Organizațiile nonguvernamentale pot furniza servicii complementare celor asigurate de autoritățile centrale și locale în vederea facilitării integrării.

Direcții de acțiune:

- Atragerea organizațiilor reprezentative ale comunităților de cetățeni ai statelor terțe și implicarea acestora în acțiuni prilejuite de diferite evenimente, la care să participe alături de cetățeni români, în scopul promovării cunoașterii și înțelegerii reciproce;
- Continuarea derulării programelor de integrare pentru cetățenii statelor terțe care au reședința sau domiciliul pe teritoriul României prin asigurarea resurselor necesare de la buget și atragerea de resurse complementare din parteneriate cu organizații nonguvernamentale, organizații internaționale și prin resursele alocate în cadrul programelor cu finanțare europeană nerambursabilă;
- Continuarea pregătirii personalului instituțiilor publice și organizațiilor nonguvernamentale cu atribuții în integrarea cetățenilor statelor terțe din România;
- Informarea cetățenilor statelor terțe cu privire la drepturile și obligațiile pe care le au pe teritoriul României, precum și asupra oportunităților de integrare în societatea românească, îmbunătățirea calității serviciilor privind facilitarea integrării prin crearea de birouri de integrare în orașele cu un număr ridicat de cetățeni terți și a rețelelor de suport local din care să facă parte reprezentanți ai tuturor autorităților responsabile pe linie de integrare;
- Acordarea de asistență specializată persoanelor cu nevoi specifice/aflate în situație de vulnerabilitate.

IV.2. Încorporarea aspectelor integrării în toate celelalte politici din domeniile relevante

Politica privind integrarea socială a cetățenilor statelor terțe are ca obiectiv oferirea posibilității acelor care și-au stabilit reședința sau domiciliul pe teritoriul României de a achiziționa un bagaj minim de cunoștințe și deprinderi, în principal prin cursuri de limba română, programe de orientare culturală și de consiliere care să le permită să acceseze celelalte servicii și politici sociale în condiții asemănătoare cu cetățenii români.

Direcții de acțiune:

- Creșterea capacității actorilor relevanți în susținerea procesului de integrare socială a cetățenilor statelor terțe (cu o formă de protecție și ședere legală);
- Îmbunătățirea mecanismului de cooperare interinstituțională autorităților/instituțiilor implicate în procesul integrării cetățenilor statelor terțe;
- Dezvoltarea strategiilor de integrare, inclusiv analiza nevoilor, îmbunătățirea indicatorilor și evaluarea integrării sociale;
- Modificarea legislației în domeniul integrării cetățenilor statelor terțe în România;
- Identificarea unor soluții de asigurare a unei coordonări eficiente între politica de integrare și procedura de acordare a cetățeniei române.

IV.3. Crearea unui mediu care să faciliteze integrarea cetățenilor statelor terțe

Alături de oferirea de servicii specifice cetățenilor statelor terțe care au reședința sau domiciliul pe teritoriul României, în vederea facilitării integrării, politica privind integrarea socială are ca obiectiv și crearea unei societăți multiculturale, deschise și primitoare.

Direcții de acțiune:

- Cunoașterea situației privind integrarea cetățenilor statelor terțe în România prin derularea de studii și cercetări științifice anuale;
- Promovarea dialogului intercultural și a contactelor la toate nivelurile societății prin organizarea de activități multiculturale;
- Crearea unei imagini pozitive în rândul opiniei publice din România privind fenomenul imigrației și al integrării cetățenilor statelor terțe prin derularea de activități de informare și campanii de conștientizare.

IV.4. Asumarea obligațiilor României ca stat de relocare a refugiaților

Stabilirea programului național de relocare are ca avantaje, alături de respectarea obligațiilor asumate la nivel internațional privind protecția refugiaților și imagine favorabilă pe plan extern, selectarea refugiaților ce urmează să fie relocați în funcție de

propriile criterii naționale și atragerea de fonduri comunitare, operațiunile de relocare fiind finanțate prin Fondul European pentru Azil, Migrație și Integrare.

Direcții de acțiune:

- Continuarea programului de relocare a refugiaților în România;
- Participarea la schema comună a Uniunii Europene de relocare și la mecanismul de solidaritate între statele membre ale Uniunii Europene și modificarea legislației în domeniul azilului care să permită posibilitatea relocării intra UE de solicitanți de azil;
- Continuarea pregătirii personalului instituțiilor implicate în desfășurarea operațiunilor de relocare a refugiaților în România;
- Implicarea activă la procesul comun UE privind stabilirea de reguli pentru un cadru de efectuare a transferurilor de persoane care are sau dobândit o formă de protecție internațională.

IV.5. Continuarea derulării operațiunilor prin Centrul de Relocare de Urgență de la Timișoara conform Acordului dintre Guvernul României și Înaltul Comisariat al Națiunilor Unite pentru Refugiați și Organizația Internațională pentru Migrație privind evacuarea temporară în România a unor persoane aflate în nevoie urgentă de protecție internațională și relocarea ulterioară a acestora, semnat la București la 8 mai 2008, ratificat prin Legea nr. 291/2008⁷ (denumit în continuare Acord tripartit). Documentul de cooperare a intrat în vigoare la data de 21 noiembrie 2008.

O politică comună în domeniul azilului, cuprinzând un sistem european comun de azil, este un element constitutiv al obiectivului UE de stabilire progresivă a unui spațiu de libertate, securitate și justiție deschis celor care, forțați de împrejurări, caută în mod legitim protecție în UE. O astfel de politică este guvernată de principiul solidarității și al distribuirii echitabile a răspunderii între statele membre.

Această politică presupune armonizarea sistemelor de azil din statele membre pe baza unor standarde comune, promovarea unui sistem de împărțire a eforturilor și a responsabilității între statele membre, întărirea cooperării între statele membre și, nu în ultimul rând, componenta externă a politicii de azil care presupune asistență pentru statele din zonele de origine și de tranzit ale refugiaților și promovarea principiului solidarității.

Funcționarea în România a Centrului de tranzit în regim de urgență (CTU) în scopul relocării temporare a unor persoane aflate în nevoie urgentă de protecție a fost primită favorabil pe plan internațional, statul român consolidându-și în acest fel imaginea de membru activ și responsabil al comunității internaționale.

⁷ Publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 777 din 20 noiembrie 2008.

Direcții de acțiune:

- Continuarea aplicării Acordului tripartit în România prin evacuarea temporară în România a unor persoane aflate în nevoie urgentă de protecție internațională și relocarea ulterioară a acestora;
- Asigurarea transferului de expertiză către alte state de relocare cu privire la practica României legată de înființarea CTU și derularea Acordului tripartit în România.

CAPITOLUL V

Resurse financiare

Resursele financiare necesare implementării Strategiei naționale provin, în principal, din:

- fonduri de la bugetul de stat alocate fiecărui minister și fiecărei instituții cu competență în implementarea Strategiei naționale;
- fonduri stabilite la nivelul UE pentru gestionarea imigrației la nivel european;
- donații și sponsorizări oferite/acceptate în condițiile legii;
- alte surse.

Planurile de acțiune anuale pentru implementarea Strategiei naționale specifică sursele de finanțare necesare îndeplinirii fiecărui obiectiv stabilit.

CAPITOLUL VI

Implicații juridice

Prezenta Strategie națională nu implică modificări legislative cu privire la mecanismele de cooperare interinstituțională și implementare a obiectivelor strategice.

Caracterul dinamic al imigrației poate genera apariția unor situații sau fenomene concrete care să necesite noi soluții legislative la nivel european sau național, situații în care fiecare instituție este responsabilă să exercite dreptul la inițiativă legislativă pe domeniul de competență, sens în care mecanismul de implementare al prezentei Strategii naționale creează cadrul necesar consultării și coordonării instituțiilor implicate.

CAPITOLUL VII

Proceduri de monitorizare și evaluare

Implementarea la nivel național a Strategiei naționale va fi realizată prin mecanismul de cooperare interinstituțională, stabilit prin HG nr. 572/2008, precum și prin planuri de acțiune anuale.

În vederea realizării unor sarcini specifice stabilite prin planurile de acțiune anuale care necesită dezbateri publice, Grupul de coordonare, prin Secretariatul tehnic, poate invita la reuniunile sale reprezentanți ai altor autorități, precum și reprezentanți ai societății civile sau ai organizațiilor internaționale din domeniul imigrației și azilului.

Totodată, dacă subiectele propuse pe agenda de lucru o impun, la reuniunile Grupului de coordonare pot fi invitați reprezentanți ai instituțiilor UE, precum și experți din statele membre.

CAPITOLUL VIII

Factori de risc

Dat fiind caracterul complex, dinamic și global al fenomenului imigrației, implementarea prezentei Strategii naționale poate fi influențată de factori de risc externi sau interni aflați, de cele mai multe ori, într-o strânsă legătură de cauzalitate.

Pe plan extern pot surveni într-un timp scurt modificări semnificative ale fluxurilor migratorii la nivel regional, precum și situații de presiune particulară asupra statelor membre din zonă, inclusiv asupra României, care pot impune adaptarea strategiei la noile realități. Totodată, lipsa de cooperare din partea autorităților statelor terțe cu potențial migraționist ridicat ar putea conduce la neîndeplinirea sau îndeplinirea parțială a obiectivelor care necesită implicarea acestora.

Pe plan intern, riscurile identificate se referă în primul rând la nerespectarea termenelor asumate în planurile anuale de acțiuni, din cauza indisponibilității fondurilor necesare finanțării, nesincronizării proiectelor aflate în derulare sau a lipsei resurselor umane necesare instituțiilor responsabile. Fiecare instituție este responsabilă de planificarea și asigurarea din bugetele proprii a fondurilor necesare finanțării activităților ce îi cad în responsabilitate. În acest sens, se vor efectua activități de monitorizare și evaluări periodice (semestriale și anuale) care să permită instituirea unor măsuri corective. Insuficienta cooperare între instituțiile participante la implementarea Strategiei naționale este un alt risc care trebuie luat în considerare de autoritățile și instituțiile cu responsabilități în domeniu.

CAPITOLUL IX

Etape ulterioare și instituții responsabile

Măsurile concrete pentru implementarea în practică a obiectivelor Strategiei naționale sunt cuprinse în planuri de acțiune anuale elaborate pe baza propunerilor instituțiilor din cadrul Grupului de coordonare și aprobate de Guvern. Planurile de acțiune anuale stabilesc activitățile concrete și responsabilitățile ce revin tuturor ministerelor și instituțiilor cu atribuții în domeniul imigrației pentru realizarea obiectivelor stabilite prin

Strategia națională. Pentru realizarea activităților cuprinse în planul de acțiune anual, fiecare dintre instituțiile cu competențe în materie va elabora propriile planuri de măsuri, detaliind acțiunile a căror responsabilitate de implementare le revine.

Dacă pe parcursul implementării actualei Strategii naționale, contextul internațional sau național suferă modificări majore, care implică stabilirea unor noi obiective generale, Guvernul României va modifica și completa prezenta hotărâre, la propunerea Grupului de coordonare. Instituțiile responsabile pentru implementarea planurilor de acțiune anuale fac parte din Grupul de coordonare, activitatea sa fiind condusă de secretarul de stat care coordonează activitatea Inspectoratului General pentru Imigrări din cadrul Ministerului Afacerilor Interne care îndeplinește funcția de președinte.